

**INFORMACIJA O ZAHTJEVU PROIZVOĐAČA VINA I ALKOHOLNIH PIĆA ZA OSLOBAĐANJE OD
OBAVEZE PLAĆANJA NAKNADE ZA KONTROLU KVALITETA VINA I RAKIJE U CILJU UBLAŽAVANJA
POSLEDICA PROUZROKOVANIH KORONA VIRUSOM**

Proizvođači vina i jakih alkoholnih pića, zbog specifičnih okolnosti nastalih usled pandemije Covid-19, obratili su se Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja zahtjevom za oslobađanje od obaveze plaćanja naknade za kontrolu kvaliteta vina i rakije radi stavljanja u promet, što je njihova obaveza propisana sljedećim propisima: Zakonom o jakim alkoholnim pićima (Sl. list CG br. 53/2016), Zakonom o vinu (Sl. list CG br. 41/2016) i Pravilnikom o kvalitetu, označavanju, pakovanju i predstavljanju vina i drugih proizvoda od grožđa (Sl. list CG br. 92/2017).

Kontrola kvaliteta je važan segment proizvodnog procesa s aspekta bezbjednosti hrane, implementacije politike kvaliteta i s aspekta intergacionog procesa i suzbijanja sivog tržišta. Ostvaren je značajan napredak u pogledu legalizacije proizvodnje, tj. registracije proizvođača i evidentiranja njihove proizvodnje u relevantnim registrima. U poslednjih deset godina broj registrovanih proizvođača vina, koji kontrolišu kvalitet svojih proizvoda radi stavljanja u promet, povećan je sa 4 subjekta na 118. Registrovano je 40 proizvođača jakih alkoholnih pića. U Registar proizvođača maslinovog ulja evidentirano je 8 uljara, koje osim sopstvenih maslina vrše uslužnu preradu maslina svih ostalih crnogorskih maslinara. U Registar proizvođača meda i pčelinjih proizvoda evidentirano je više od 1800 pčelara.

Kontrola kvaliteta vina, jakih alkoholnih pića i maslinovog ulja podrazumijeva laboratorijsku analizu fizičko-hemijskih svojstava i organoleptičku (senzornu ocjenu) i obavlja se po zahtjevu proizvođača svake godine prije stavljanja proizvoda u promet. U zavisnosti od broja parametara koji se analiziraju i od vrste proizvoda, cijena laboratorijske analize jednog uzorka kreće se od 35€ do 120€. Budući da je riječ o osjetljivim vidovima proizvodnje, i još uvijek nedovoljno iskorišćenom potencijalu kojim raspolažemo, s namjerom da podstaknemo male proizvođače da redovno kontrolišu kvalitet i stavljaju u promet svoje proizvode, Agrobudžetom se već duži niz godina proizvođačima obezbjeđuje podrška od 50% troška za laboratorijsku analizu ovih proizvoda. Osim navedenih vidova proizvodnje, od ove godine, za podršku mogu da apliciraju i proizvođači prerađenih proizvoda od voća, povrća i žitarica, koji proizvode, obrađuju i prerađuju male količine primarnih proizvoda iz sopstvene proizvodnje, tačnije do 100 kilograma nedeljno. Mali obim proizvodnje definisan je Uredbom o zahtjevima higijene za objekte i prostorije u kojima se proizvode male količine primarnih proizvoda za ishranu ljudi (Sl. list CG, br. 59/2016 i 6/2018).

Agrobudžetom za 2020. godinu, mjerom br. 3.6 „Uvođenje standarda kvaliteta i bezbjednosti hrane“, za komponentu „Nadoknada dijela troškova za laboratorijske analize“, opredijeljeno je 15.000€ za:

- proizvođače vina čiji godišnji obim proizvodnje ne prelazi 30.000 litara;
- proizvođače jakih alkoholnih pića čiji godišnji obim proizvodnje ne prelazi 10.000 litara;
- proizvođače maslinovog ulja čiji godišnji obim proizvodnje ne prelazi 1.000 litara;
- proizvođače eteričnog ulja čiji godišnji obim proizvodnje ne prelazi 100 litara;

- proizvođače meda čiji godišnji obim proizvodnje ne prelazi 1600 kg; i
- male proizvođače prerađenih proizvoda od voća, povrća i žitarica.

U prethodnom periodu, najveći broj zahtjeva za nadoknadu dijela troška laboratorijske analize primljen je od proizvođača vina, što je sasvim prirodno, jer je zakonska obaveza kontrole kvaliteta vina prije stavljanja u promet, najranije uvedena. Iz godine u godinu povećava se broj zahtjeva i od ostalih proizvođača.

Zbog privremenih mjera, uvedenih za vrijeme trajanja pandemije, proizvođači su poslovali u otežanim uslovima i nijesu bili u mogućnosti da u određenom periodu plasiraju na tržište svoju proizvodnju iz 2019. godine, pa im je u nastalim okolnostima svaki izdatak bez zarade zapravo značajno finansijsko opterećenje.

Stoga, uvažavajući aktuelni splet okolnosti i realne probleme s kojima su suočeni proizvođači, tj. radi prevazilaženja krize, kao posljedice pandemije Covid-19, predlažemo izmjenu odredbe Agrobudžeta za 2020. godinu, u mjeri br. 3.6 „Uvođenje standarda kvaliteta i bezbjednosti hrane“, na način da se proizvođačima koji zadovoljavaju propisane uslove, umjesto 50% refundira 100% za laboratorijsku analizu vina, jakih alkoholnih pića i drugih predmetnih proizvoda, pri čemu je najveći iznos podrške 300€ po proizvođaču.

Na osnovu broja uzoraka vina i jakih alkoholnih pića analiziranih tokom 2019. godine, projektovani izdatak iz Agrobudžeta ovim predlogom ne bi bio veći od opredijeljenih sredstava za ovu namjenu u Agrobudžetu za 2020. godinu, po mjeri br. 3.6 „Uvođenje standarda kvaliteta i bezbjednosti hrane“, komponenta „Nadoknada dijela troškova za laboratorijske analize“, iznos 15.000€.

Uzimajući u obzir tešku ekonomsku situaciju proizvođača, koja je prouzrokovana prije svega zatvaranjem ugostiteljskih objekata, umanjenom turističkom aktivnošću, smatramo da je od izuzetnog značaja da Vlada prihvati i omogući realizaciju predloženih mjera: refundiranje 100% troška za laboratorijsku analizu vina, jakih alkoholnih pića, maslinovog ulja, meda, eteričnog ulja i prerađenih proizvoda od voća, povrća i žitarica, proizvođačima koji zadovoljavaju propisane uslove, pri čemu je najveći iznos podrške po proizvođaču 300€, u cilju ublažavanja posljedica prouzrokovanih korona virusom.